

**Ministrų komiteto Rekomendacija Nr. R (90) 19 valstybėms narėms dėl asmens duomenų, naudojamų apmokėjimui arba kitoms su tuo susijusioms operacijoms, apsaugos**

---

**MINISTRŲ KOMITETO REKOMENDACIJA NR. R (90) 19 VALSTYBĖMS NARĖMS DĖL ASMENS DUOMENŲ, NAUDOJAMŲ APMOKĖJIMUI ARBA KITOMS SU TUO SUSIJUSIOMS OPERACIJOMS, APSAUGOS<sup>1</sup>**

*(priimta Ministrų komiteto 1990 m. rugsėjo 13 d.  
443-ame viceministrų lygio susitikime)*

Ministrų komitetas, vadovaudamasis Europos Tarybos statuto 15.b straipsniu, Atsižvelgdamas į tai, kad Europos Tarybos tikslas yra siekti didesnės jos narių vienybės;

Žinodamas apie didėjančią automatizuoto duomenų tvarkymo naudojimą apmokėjimo ir kitų su tuo susijusių operacijų srityje bei tokio tvarkymo teikiamus pranašumus;

Žinodamas apie vis didėjančią automatizuotą duomenų tvarkymą finansines paslaugas teikiančiose institucijose, nebūtinai bankinėse institucijose;

Tikėdamas, kad automatizuoto duomenų tvarkymo naudojimas apmokėjimo priemonių srityje ir kitose su tuo susijusiose operacijose gali būti susijęs su rizika asmens privatumui;

Taip pat tikėdamas, kad nepaisant didėjančio automatizuoto duomenų tvarkymo naudojimo apmokėjimo priemonių srityje ir kitose su tuo susijusiose operacijose, asmenys neturėtų būti verčiami naudotis elektroninėmis apmokėjimo priemonėmis, taip suteikiant jiems galimybę sandorių metu atskleisti minimalų asmens duomenų kiekį;

Pripažindamas, kad 1981 m. sausio 28 d. Konvencijos dėl asmenų apsaugos automatizuoto duomenų tvarkymo atžvilgiu nuostatos yra taikomos automatizuotam duomenų tvarkymui finansines paslaugas teikiančiose institucijose;

Tačiau tikėdamas, kad yra tikslinga tiksliau taikyti bendrąsias Konvencijos nuostatas, pritaikant jas specialioms aukščiau minėtų operacijų rūšių reikalavimams;

Turėdamas omenyje tarptautinį kai kurių iš šių operacijų pobūdį ir asmens duomenų srautą per sieną, kuri šios operacijos sąlygoja, bei būtinybę skatinti ekvivalentišką duomenų apsaugą visose Europos Tarybos valstybėse narėse;

Rekomenduoja valstybių narių vyriausybėms:

- savo vidaus teisėje ir praktikoje apmokėjimo priemonių srityje ir kitose su tuo susijusiose operacijose atsižvelgti į šios Rekomendacijos priede pateikiamus principus ir gaires;
- atkreipti į šią Rekomendaciją kompetentingų institucijų, veikiančių duomenų apsaugos srityje, bei institucijų, teikiančių apmokėjimo priemones, gavėjų ir komunikacinių tinklų operatorių arba atstovų dėmesį.

---

- <sup>1</sup> Priėmus šią Rekomendaciją, Jungtinės Karalystės atstovas, vadovaudamiesi viceministrų lygio susirinkimo tvarkos Straipsniu 10.2.c, savo vyriausybės vardu pasiliko teisę taikyti arba netaikyti Rekomendacijos Priedo punktus: 3.3., 3.4., 5.1.c ir 7.1.

## **Priedas prie rekomendacijos Nr.R(90)19**

### **1. Taikymo sritis ir naudojamos sąvokos**

1.1. Šios Rekomendacijos principai yra taikomi automatizuotam asmens duomenų tvarkymui, susijusiam su apmokėjimo priemonių suteikimu ir šių duomenų panaudojimu apmokėjimui arba kitoms su tuo susijusioms operacijoms.

Be to, šie principai yra taikomi visoms šiose operacijose dalyvaujančioms šalims (gavėjams, apmokėjimo priemones suteikiančioms institucijoms, komunikacinių tinklų operatoriams).

1.2. Šioje Rekomendacijoje:

Sąvoka "asmens duomenys" reiškia bet kurią informaciją, susijusią su nustatytos arba nustatomos tapatybės asmeniu (duomenų subjektu). Asmuo negali būti traktuojamas kaip "nustatomos tapatybės", jeigu tapatybės nustatymui reikia nepagrįstai daug laiko, kaštų ir pastangų.

Sąvoka "apmokėjimo priemonės" reiškia visus mokėjimo instrumentus bei kitas terpes, skirtas mokėjimo pavedimams, ypatingai čekiai, žiro pavedimai ir mokėjimo kortelės bei visų kitų rūšių debitiniai ir kreditiniai pavedimai, nepriklausomai nuo to, ar jie vykdomi elektroniniu būdu, ar ne.

Sąvoka "gavėjas" reiškia visus juridinius ir fizinius asmenis, kurie gauna naudą iš apmokėjimo arba kitų su tuo susijusių operacijų, ypatingai prekybininkai, mažmeninės prekybos atstovai, paslaugų teikėjai, išskyrus atskirus klientus.

Sąvoka "apmokėjimo priemonės suteikiančios institucijos" reiškia visas bankines ir nebankines institucijas, kurios reguliariai arba su pertrūkiais teikia ir administruoja apmokėjimo priemones.

Ši sąvoka taip pat apima ir įmones, kurios gauna priemones iš pagrindinio šių priemonių tiekėjo tam, kad suteiktų arba administruotų apmokėjimo priemones.

Sąvoka "komunikacinio tinklo operatorius" reiškia instituciją, kuri teikia duomenų, kurie yra naudojami apmokėjimui arba kitoms su tuo susijusioms operacijoms atlikti, perdavimo tvarkymui paslaugas.

### **2. Privatumo principo laikymasis**

Privatumo principo laikymasis turi būti užtikrintas asmens duomenų, susijusių su apmokėjimo priemonių suteikimu arba naudojimu, surinkimo, saugojimo, naudojimo, perdavimo arba archyvavimo etapų metu. Šiuo tikslu, institucijos, suteikiančios apmokėjimo priemones, gavėjai, komunikacinių tinklų operatoriai privalo imtis reikiamų priemonių tam, kad užtikrintų šių asmens duomenų konfidencialumą.

### **3. Duomenų rinkimas ir laikymas**

3.1. Apmokėjimo priemonių suteikimo atžvilgiu, asmens duomenis rinkti ir laikyti turėtų tik apmokėjimo priemones suteikianti institucija tiek, kiek šie duomenys yra reikalingi apmokėjimo duomenų suteikimui bei paslaugų, susijusių su jų naudojimu, įskaitant patikrinimą, teikimui.

3.2. Pagal vidaus teisės normas, apmokėjimo priemones suteikianti institucijai turėtų būti suteikta galimybė patikėti šių duomenų rinkimą, laikymą ir tvarkymą rangovui, jeigu jam yra nurodyta šių duomenų nenaudoti kitiems tikslams.

3.3. Iš principo, asmens duomenys turėtų būti renkami tik iš suinteresuotų asmenų. Kai iškyla būtinybė konsultotis su kitais šaltiniais, asmuo dar prieš konsultaciją

turėtų būti pilnai informuotas apie šaltinių, su kuriais gali būti konsultuojamasi, kategorijas bei atsisakymo suteikti sutikimą arba sutikimo atšaukimo pasekmes.

3.4. Asmens duomenis rinkti ir laikyti gavėjas gali tik siekiant patikrinti apmokėjimo priemonių turėtojo tapatybę arba nustatyti apmokėjimo arba kitų su tuo susijusių operacijų galiojimą ir teisėtumą.

3.5. Kai operacija yra atliekama naudojant apmokėjimo priemones, asmens duomenis, susijusius su šia operacija, turėtų rinkti ir laikyti apmokėjimo priemonės teikiančios institucijos tiek, kiek šie duomenys yra reikalingi operacijos patvirtinimui ir įrodymui, paslaugų suteikimui ir visų išipareigojimų, kuriuos nustato vidaus teisės normos ir kurie yra susiję su šių duomenų panaudojimu, įvykdymui.

3.6. Apmokėjimo sistemos turėtų būti sudarytos taip, kad apmokėjimo arba kitos su tuo susijusios operacijos metu būtų išvengta asmens duomenų, kurie nėra reikalingi tikslų, atitinkamai nustatytų principuose 3.1 ir 3.5, pasiekimui, perdavimo apmokėjimo priemonės suteikiančiai institucijai ir asmens duomenų, kurie nėra reikalingi tikslų, numatytų principu 3.4., pasiekimui, palikimo gavėjui.

3.7. Komunikacinio tinko operatorius turėtų turėti galimybę surinkti ir laikyti tik tuos asmens duomenis, kurie yra reikalingi šio operatoriaus paslaugoms teikti arba kurie yra reikalingi šias paslaugas įrodyti bei atsiskaitymui už jas.

3.8. Asmens duomenų, susijusių su baudžiamaisiais nuosprendžiais asmeniui, tvarkymas turėtų būti vykdomas tada, kai duomenų pobūdis rodo, kad jie yra aiškiai pagrįsti ir gali būti naudojami nustatant, ar tas asmuo gali gauti arba toliau naudoti apmokėjimo priemones, ir su sąlyga, kad tas asmuo suteikė atskirą bei žinomai duotą sutikimą arba duomenų tvarkymas vykdomas remiantis vidaus teisės normų nustatytais apsaugos priemonėmis.

Kitos kategorijos jautrių duomenų, minėtų Konvencijos dėl asmenų apsaugos automatizuoto duomenų tvarkymo atžvilgiu 6 straipsnyje, rinkimas ir saugojimas neturėtų būti leidžiamas.

#### **4. Duomenų naudojimas**

4.2. Kaip nustato principo 4.2 nuostatos, principu 3 remiantis surinkti ir saugomi asmens duomenys turėtų būti naudojami tik siekiant nustatyti, ar apmokėjimo priemonės gali būti suteiktos pareiškėjui, patvirtinimo tikslais, aktualios sąskaitos valdymui, įskaitant ataskaitų pateikimą, arba siekiant išvengti piktnaudžiavimo apmokėjimo priemonių praradimo arba atsiėmimo atveju.

4.2. Jeigu asmuo yra pilnai raštiškai informuotas ir jeigu jis neprieštarauja, apmokėjimo priemonės suteikianti institucija gali panaudoti surinktus ir saugomus duomenis principuose 3.1 ir 3.5 nurodytais tikslais savo paslaugų asortimento marketingo ir reklamos šiam asmeniui tikslais.

Asmuo turėtų būti informuotas apie tai, kad jeigu jis prieštarauja tam, kad jo duomenys būtų naudojami pardavimo ir reklamos tikslais, tai nepakenks sprendimui teikti jam apmokėjimo priemones arba leisti jam ir toliau naudotis jau suteiktomis apmokėjimo priemonėmis.

4.3. Skirtingas asmens duomenų rinkmenas, gautas asmeniui įvairiai naudojant apmokėjimo priemones, apmokėjimo priemonės suteikianti institucija turėtų apjungti tik principu 4.1 numatytais atvejais arba paslaugų, kurias asmuo priėmė pagal principą 4.2, marketingo ir suteikimo tikslais.

Jeigu vidaus teisės normos nenustato kitaip arba jeigu asmuo nesuteikia specialaus ir žinomai duoto susitikimo, skirtingų asmens duomenų rinkmenų neleidžiama apjungti kitais nei šiame principu išvardintieji tikslais.

4.4. Jautrūs duomenys, kuriuos sąlygoja apmokėjimo priemonių naudojimas, negali būti naudojami marketingo, reklamos arba kitais tikslais.

4.5. Jeigu apmokėjimo priemone, be kitų dalykų, yra ir universali kortelė ir ji yra naudojama kitiems nei principo 1.2 punkte 2 išvardintais tikslais, ši kortelė turi būti pagaminta taip, kad ją naudojant minėtiems kitiems tikslams, ji neleistų prieiti prie šioje Rekomendacijoje numatytų asmens duomenų.

## **5. Duomenų perdavimas**

5.1. Principuose 3.1. ir 4.1. numatytais tikslais surinkti duomenys gali būti perduoti tik šiais atvejais:

- a) pagal vidaus teisės normų nustatytus įsipareigojimus;
- b) kai tai yra būtina siekiant apsaugoti esminius ir teisėtus apmokėjimo priemonės suteikiančios institucijos interesus;
- c) gavus specialų ir žinomai duotą asmens sutikimą;
- d) apmokėjimo netesybų atveju, kai atskaitomybės arba tokios informacijos registravimo sistema yra sudaryta pagal vidaus teisės normas, siekiant padidinti apmokėjimo saugumą šios Rekomendacijos kompetencijos srityje;

5.2. Principe 5.1. nustatytos sąlygos neturi riboti apmokėjimo priemonės suteikiančios institucijos asmens duomenų perdavimo rangovams, veikiantiems komunikacinio tinklo operatoriaus vardu tiek, kiek toks perdavimas yra reikalingas apmokėjimo priemonių išdavimui ir naudojimui.

## **6. Viešumas**

Pagal vidaus teisės normas ir praktiką, apmokėjimo priemonės suteikiančios institucijos, gavėjai ir komunikacinių tinklų operatoriai turėtų užtikrinti, kad asmuo būtų informuotas apie jų saugomų duomenų pobūdį, tikslą, dėl kurio šie duomenys yra saugomi, asmenų arba institucijų, kurioms tie duomenys gali būti perduoti, kategorijas bei teisinį perdavimo pagrindą.

## **7. Priėjimo ir ištaisymo teisės**

7.1. Kiekvienam asmeniui turėtų būti suteikta galimybė, pateikus prašymą, gauti suprantamame formate visus su juo susijusius duomenis, taip pat ir duomenis, kurie yra saugomi apmokėjimo priemonėje.

7.2. Jam turėtų būti suteikta galimybė ištaisyti arba ištrinti tokius duomenis, jeigu pastebima, kad jie yra netikslūs, neaktualūs, pernelyg išsamūs arba buvo surinkti arba saugomi nesilaikant šioje Rekomendacijoje nustatytų principų.

7.3. Apmokėjimo priemonės suteikiančios institucijos turėtų imtis atitinkamų priemonių tam, kad užtikrintų, kad duomenų subjektui būtų žinomos jo su jo duomenimis susiję teisės, išvardintos principuose 7.1 ir 7.2, bei pasinaudojimo šiomis teisėmis būdai ir priemonės.

7.4. Apmokėjimo priemonės suteikianti institucija turėtų užtikrinti, kad duomenų subjektas be bereikalingo delsimo arba išlaidų galėtų pasinaudoti savo teisėmis susipažinti su duomenimis, ypačingai tais atvejais, kai išplatintų duomenų tvarkymo sistemoje šie duomenys yra saugomi keliose rinkmenose.

## **8. Duomenų saugumas**

8.1. Kiekviena apmokėjimo arba kitos su tuo susijusios operacijos šalis turėtų imtis atitinkamų organizacinių bei techninių priemonių tam, kad užtikrintų asmens duomenų saugumą, visumą bei konfidencialumą, apsaugotų juos nuo neteisėto priėjimo prie šių duomenų, šių duomenų naudojimo, perdavimo, pakeitimo arba iškraipymo.

8.2. Duomenų apsaugai garantuoti pakankamas kontrolės priemonės turėtų suteikti naudos gavėjai, apmokėjimo priemonės suteikiančios institucijos ir komunikacinio tinklo operatoriai.

Ypatingai, jie turėtų informuoti savo darbuotojus apie tokias priemones bei apie būtinybę jų laikytis. Organizacijoje turėtų būti imtasi priemonių, įgalinančių įvardinti tuos darbuotojus, kurie turi priėjimo prie duomenų teisę.

8.3. Apmokėjimo priemonės suteikiančios institucijos turėtų konsultuoti savo klientus apie saugumą, taip pat teikti konsultacijas apie tai, kaip valdyti ir apsaugoti apmokėjimo priemones ir kodus, kokia tvarka yra taikoma pametus apmokėjimo priemonę arba jos vagystės atveju.

## **9. Teisių gynimo būdai**

Vidaus teisės normos turėtų numatyti teisių gynimo būdus, kurie būtų taikomi pažeidus šioje rekomendacijoje nustatytus principus, ypač kai nesilaikoma principo 7 numatytų teisių.

## **10. Duomenų srautai per sieną**

10.1. Tais atvejais, kai apmokėjimo priemonių suteikimui arba naudojimui tam tikrus asmens duomenis surinkti, saugoti ir tvarkyti reikia dviejose arba daugiau Konvencijos dėl asmenų apsaugos automatizuoto duomenų tvarkymo atžvilgiu šalyse, tokių duomenų srautui per sieną neturėtų būti sudaromos kliūtys ir tarp šių šalių turėtų būti užtikrinamas ekvivalentiškos apsaugos principo laikymasis.

10.2. Jeigu valstybė, į kurią duomenys turi būti perduodami, nėra Konvencijos šalimi, šioje Rekomendacijoje nustatytų principų laikymąsi toje valstybėje turi prižiūrėti kompetentingos susitariančių šalių institucijos – tai svarbus pateisinimas, suteikiant leidimą perduoti asmens duomenis į tą valstybę.

## **11. Duomenų išsaugojimas**

11.1. Jeigu asmens duomenys šioje Rekomendacijoje išvardintiems tikslams yra nebereikalingi, jie turėtų būti sunaikinti.

11.2. Rangovai, kurie yra atsakingi už duomenų tvarkymą apmokėjimo priemonės suteikiančių institucijų vardu, neturėtų šių duomenų laikyti ilgiau, nei yra reikalinga jiems pateiktų nurodymų įvykdymui.

11.3. Atsisakius apmokėjimo priemonės, reiktų atsižvelgti į tai, kokiam laikotarpiui yra pageidaujama išsaugoti duomenis. Terminai taip pat turėtų būti nustatomi atsižvelgiant į poreikį išsaugoti duomenis tokiam laikotarpiui, kuris yra reikalingas teisiniams veiksams apginti arba pateikti asmens įvykdytų sandorių įrodymus.

## **12. Principų laikymosi užtikrinimas**

12.1. Kiekviena valstybė turėtų įdiegti priežiūros sistemą, įgalinančią užtikrinti šioje Rekomendacijoje nustatytų principų laikymąsi.

12.2. Šiuo tikslu, kiekviena valstybė turėtų užtikrinti, kad apmokėjimo priemonės suteikiančios institucijos būtų lengvai identifikuojamos.